

Rozwój rynku: Włókna chemiczne odcinkowe (CN 55) — 2015–2025

Wprowadzenie

Dział 55 Nomenklatury Scalnej obejmuje chemiczne włókna odcinkowe oraz przędze i tkaniny z nich wytworzone – segment o dużym znaczeniu dla przemysłu tekstylnego i odzieżowego UE. Poniższa analiza wykorzystuje roczne dane za lata 2015–2025 pochodzące z Europejskiego pulpitu handlu. Główną obserwacją jest głęboka zmiana pozycji handlowej UE: z nieznacznego eksportera netto na coraz bardziej zależnego od importu uczestnika rynku, przy jednoczesnym spadku wolumenu eksportu i silnym wzroście wolumenu importu po cenach systematycznie niższych od unijnych.

1. Od nadwyżki do deficytu: Europa staje się importerem netto włókien chemicznych

Eksport notuje spadek wolumenu o 29,6% mimo silnego wzrostu cen jednostkowych o 34,2%

W 2015 r. UE wyeksportowała 836,7 tys. ton za 3,04 mld EUR, podczas gdy w 2025 r. wolumen spadł do 588,9 tys. ton, a wartość obniżyła się jedynie o 5,6% – do 2,87 mld EUR. Było to możliwe dzięki znacznej aprecjacji średniej ceny eksportowej (z 3 630 EUR/t do 4 871 EUR/t).

Rok	Wartość eksportu (mld EUR)	Wolumen (tys. ton)	Cena (EUR/t)
2015	3,038	836,7	3 630
2025	2,868	588,9	4 871
Zmiana	-5,6%	-29,6%	+34,2%

Źródło: Ogólny przegląd handlu CN 55.

Import rośnie ilościowo o 17,1%, a ceny importowe spadają o 9,0%

Import rósł w całym okresie, osiągając w 2025 r. 1,347 mln ton – o 17,1% więcej niż w 2015 r. Wartość importu wzrosła jedynie o 6,5% (z 2,93 mld EUR do 3,12 mld EUR), gdyż średnia cena jednostkowa obniżyła się z 2 543 EUR/t do 2 314 EUR/t. Od 2022 r. import przekracza 3,1 mld EUR, a jego szczyt przypadł na 2022 r. (3,88 mld EUR).

Rok	Wartość importu (mld EUR)	Wolumen (tys. ton)	Cena (EUR/t)
2015	2,928	1 150,9	2 543
2025	3,118	1 347,3	2 314
Zmiana	+6,5%	+17,1%	-9,0%

Saldo handlowe zmienia się z nadwyżki 0,11 mld EUR w 2015 r. na deficyt 0,25 mld EUR w 2025 r.

W 2015 r. bilans handlowy był dodatni (0,11 mld EUR), ale od 2021 r. UE notuje systematyczny deficyt. W 2022 r. sięgnął on maksymalnie 0,50 mld EUR, a w 2025 r. wyniósł 0,25 mld EUR. Łączna zmiana to spadek salda o 327,1%.

Wskaźnik uzależnienia od importu netto (NIR) wzrasta z -1,3% do 15,8% w 2024 r., co potwierdza głęboką zmianę strukturalną

W 2015 r. UE była minimalnym eksporterem netto (NIR -1,3%), ale do 2024 r. wskaźnik wzrósł do 15,8%, co oznacza, że coraz większa część krajowego zapotrzebowania pokrywana jest dostawami spoza UE (zmiana +1 351%). Dane pochodzą z analizy podatności.

2. Przebudowa mapy dostawców i rosnąca koncentracja importu

Import: dominacja Chin i Turcji umacnia się, podczas gdy udział krajów azjatyckich takich jak Indonezja czy Tajwan maleje

Dwóch największych dostawców – Chiny i Turcja – zwiększyło swoją wartość eksportu do UE odpowiednio o 22,5% i 36,7%. Jednocześnie dostawy z Korei Płd. spadły o 16,7%, z Indonezji aż o 48,6%, a z Tajwanu o 57,8%.

Partner	Import 2015 (mln EUR)	Import 2025 (mln EUR)	Zmiana (%)
Chiny	651,1	797,8	+22,5
Turcja	457,1	624,8	+36,7
Korea Płd.	268,9	223,9	-16,7
Indie	205,2	173,8	-15,3
Indonezja	217,0	111,6	-48,6
Tajwan	114,8	48,5	-57,8
Tajlandia	69,8	99,7	+42,9

Źródło: Główni partnerzy handlowi CN 55 – import.

Eksport: spadek znaczenia Wielkiej Brytanii (-57,0%) i Pakistanu (-49,2%), dynamiczny wzrost dostaw do Indii (+74,4%) i Maroka (+34,1%)

Struktura unijnego eksportu uległa wyraźnemu przeorientowaniu. Tradycyjnie silny rynek brytyjski skurczył się o ponad połowę, natomiast dostawy do Indii wzrosły o trzy czwarte, a do Maroka o jedną trzecią. Stany Zjednoczone pozostały stabilnym odbiorcą.

Partner	Eksport 2015 (mln EUR)	Eksport 2025 (mln EUR)	Zmiana (%)
Turcja	414,5	352,9	-14,9
Chiny	294,3	248,5	-15,5
USA	292,9	282,9	-3,4
Wlk. Brytania	285,8	122,8	-57,0
Indie	87,3	152,3	+74,4
Maroko	238,7	320,1	+34,1
Pakistan	43,1	21,9	-49,2

Źródło: Główni partnerzy handlowi CN 55 – eksport.

Koncentracja dostawców rośnie – indeks HHI importu zwiększa się o 20,7% (do 1388 punktów)

Choć rynek pozostaje umiarkowanie skoncentrowany, wskaźnik Herfindahla–Hirschmana dla importu wzrósł z 1 151 do 1 388, podczas gdy dla eksportu pozostał praktycznie bez zmian (spadek z 626 do 620). Oznacza to, że UE uzależnia się od mniejszej liczby dużych dostawców.

Źródło: Koncentracja rynku CN 55.

Szoki cenowe i podażowe podkreślają niestabilność – przypadek Turcji (spadek ceny importu o 34,1% w 2020 r.) i Chin (wzrost ceny eksportu o 45,3% w 2022 r.)

Wśród wykrytych zdarzeń szczególnie wyróżniają się:

- nagły spadek średniej ceny importu z Turcji w 2020 r. o 34,1% w stosunku do lat 2018–2019, przy jednoczesnym wzroście wolumenu,
- szok cenowy w eksporcie do Chin w 2022 r. (+45,3%),
- skokowa podwyżka cen w eksporcie do Bangladeszu (+29,9%) w 2020 r. przy gwałtownym ograniczeniu dostaw.

Takie wahania, odnotowane w analizie szoków, wskazują na wrażliwość łańcuchów dostaw na gwałtowne zmiany warunków rynkowych.

3. Transformacja produkcji unijnej: więcej ilości za mniejszą wartość

Produkcja UE w latach 2003-2024: wolumen rośnie o 35,6%, wartość spada o 14,8%, cena jednostkowa niżkuje z 4,84 EUR/kg do 3,04 EUR/kg

W pierwszych dostępnych danych (2003 r.) produkcja wyniosła 1,45 mln ton przy wartości 7,01 mld EUR i cenie 4,84 EUR/kg. W 2024 r. wolumen wzrósł do 1,96 mln ton, lecz wartość spadła do 5,97 mld EUR, a cena jednostkowa obniżyła się do 3,04 EUR/kg. Ta rozbieżność sugeruje przesunięcie krajowej produkcji w kierunku tańszych asortymentów pod presją taniego importu.

Wskaźnik	2003	2024	Zmiana (%)
Produkcja (tys. ton)	1 447,5	1 962,6	+35,6
Wartość (mld EUR)	7,01	5,97	-14,8
Cena (EUR/kg)	4,84	3,04	-37,2*

* Obliczona zmiana. Dane z wolumenów produkcji CN 55.

Eksport przesuwą się w kierunku wyrobów o wyższej wartości jednostkowej (kabel sztuczny 5502, tkaniny 5515), podczas gdy podstawowe włókna syntetyczne 5503 tracą na znaczeniu

W eksporcie dominującym kodem pozostaje 5503 (syntetyczne włókna odcinkowe nieprzerobione), ale jego udział ilościowy i wartościowy gwałtownie spada. Z kolei w przypadku kabla z włókna sztucznego (5502) eksportowana ilość wzrosła z 15,7 tys. ton do 58,9 tys. ton, a wartość z 79 mln EUR do 390 mln EUR. Tkaniny (5515 i 5514) utrzymują wysoką wartość jednostkową.

Kod CN	Produkt	Eksport 2015 (mln EUR)	Eksport 2025 (mln EUR)	Zmiana ilości (%)
5503	Syntetyczne włókna odcinkowe	537,1	384,5	-49,8
5501	Kabel syntetyczny ciągły	205,5	20,3	-91,9
5504	Sztuczne włókna odcinkowe	83,4	93,0	-35,1
5502	Kabel sztuczny ciągły	79,3	389,9	+276,3
5515	Tkaniny z włókien syntetycznych (mieszanki)	295,4	334,6	-20,7
5509	Przędza syntetyczna	186,5	119,1	-54,3
5514	Tkaniny syntetyczne z bawełną (>170 g/m²)	172,2	218,5	-12,0

Źródło: Porównanie segmentów CN 55.

Wzrost otwartości handlowej: intensywność handlu wzrosła z 32,9% do 56,1%, a skłonność do eksportu z 20,2% do 33,3% w latach 2015-2024

Intensywność handlu (eksport + import do wartości produkcji) wzrosła o 70,4%, a udział eksportu w produkcji – o 64,6%. Oznacza to, że unijny sektor włókien chemicznych jest dziś dużo silniej powiązany z rynkami zewnętrznymi niż dekadę temu.

Źródła: Intensywność handlu CN 55 i Skłonność do eksportu.

Specjalizacja w produkcji włókien chemicznych koncentruje się w Bułgarii (RSCA 0,50), Austrii (0,47) i Portugalii (0,42)

W 2025 r. najbardziej wyspecjalizowanymi państwami członkowskimi w eksporcie działu 55 są Bułgaria, Austria i Portugalia (wysoka ujawniona przewaga komparatywna RSCA). Sektor ma relatywnie duże znaczenie także w Belgii i Rumunii. Z kolei Niemcy – największy eksporter w wartościach bezwzględnych – nie wykazują specjalizacji (RSCA -0,03), a udział produkcji jest proporcjonalny do całkowitego eksportu.

Źródło: Specjalizacja w CN 55.

Wnioski

Analiza danych za lata 2015–2025 ujawnia trwałą zmianę pozycji handlowej UE w zakresie chemicznych włókien odcinkowych. Eksport traci wolumen, a jego wartość jest podtrzymywana jedynie przez rosnące ceny jednostkowe, podczas gdy import rośnie w szybkim tempie, napędzany przez taniejące dostawy z Azji i Turcji. W efekcie UE przeszła z pozycji minimalnego eksportera netto do wyraźnego importera netto (wskaźnik NIR z -1,3% do 15,8%).

Rosnąca koncentracja dostaw zwiększa wrażliwość na szoki, co pokazały gwałtowne zmiany cen na głównych kierunkach. Krajowa produkcja zwiększyła wolumen, ale jej wartość spadła, a średnia cena zniżkowała o blisko 40% od 2003 r. – sygnalizując przesunięcie w stronę tańszych wyrobów. Równocześnie unijny eksport dokonał przegrupowania ku segmentom o wyższej wartości jednostkowej, takim jak kabel sztuczny i tkaniny mieszane. Wysoka i rosnąca intensywność handlu (56% w 2024 r.) oraz skłonność do eksportu (33%) podkreślają, że konkurencyjność sektora będzie w najbliższych latach zależała od zdolności do utrzymania pozycji w wyżej przetworzonych produktach i zarządzania ryzykiem dostaw.

Raport wygenerowany maszynowo: przyspiesza analizę człowieka, choć czasami może ją wprowadzić w błąd. Nigdy nie może jej w pełni zastąpić.

Jeśli potrzebujesz porady dotyczącej europejskiej polityki handlowej lub reprezentacji Twoich interesów w Brukseli, nie wahaj się skontaktować ze mną pod adresem support@tradedashboard.eu. Znajdziesz moje CV pod tym adresem.